

САГАЧКО Ю.М., старший викладач, м. Харків ХНТУСГ ім. Петра Василенка

КЛАСТЕРИЗАЦІЯ ЯК МЕХАНІЗМ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

У такій складній економічній ситуації особливого значення набувають питання, що стосуються покращення ефективності виробництва, досягнення високих економічних показників при найбільш раціональному використанні ресурсів, поліпшення інвестиційної привабливості та підвищення конкурентоспроможності підприємств. Саме тому не можна пройти осторонь ідей глобального управління, що одержало розповсюдження в останній час [1]. Одним із результатів цих ідей є створення глобальних корпорацій. До числа останніх відносяться локальні інтегровані виробничі агропромислові системи в аграрному секторі [1-3]. Так, якщо говорити про можливість створення на Харківщині локальних інтегрованих виробничих агропромислових систем, подібних зарубіжним формуванням кластерного типу, то така можливість звичайно є. Проте тут «спрацьовуватиме» обмеження за розміром сільських територій. Адже не кожна зареєстрована локальна інтегрована виробнича система буде здатна продемонструвати високопродуктивне функціонування.

Ця проблемна ситуація врегульовується шляхом створення локальних інтегрованих виробничих аграрних і, навіть, агропромислових систем кластерного типу [4]. Учасники такої системи одержують статуси: організація – власник тваринницького об'єкта одержує статус організації-лідера; всі інші організації-учасники одержують статус організації-сателітів.

У цілому організація кластера передбачає проходження таких етапів, як визначення психологічної готовності виробників і потенційних

учасників кластера до об'єднання і обґрунтування одержання синергетичного ефекту в кластері за рахунок наявності ефекту масштабу об'єданого виробництва за відокремлене. Так, даний ефект покажемо на прикладі кластера, який буде розміщено у с. Олексіївка Краснокутського району Харківської області.

Розрахувавши додатковий прибуток від участі в кластері підприємства-лідера ПСП «Буран» ми одержали прибуток від виробництва та реалізації м'яса свиней 693,19 тис. грн/рік, прибуток від виробництва та реалізації молока 3110,40 тис. грн/рік, прибуток від виробництва та реалізації продукції рослинництва 662,1 тис. грн/рік. Що стосується підприємств-сателітів, рентабельність значно підвищилась в порівнянні з вихідним періодом [5], а саме виробництво ПСП «Світанок» стало прибутковим, ПСП «Прогрес» підвищило свою рентабельність майже у 11 разів, а ФГ «Орхідея» у 3 рази. Також об'єднання у кластер дозволило їм підвищити урожайність сільськогосподарських культур і забезпечити бездефіцитний баланс гумусу в ґрунті.

Підприємство-лідер в свою чергу отримує недостаючі йому корми, а також отримує додатковий дохід від продажу органічних добрив.

Отже, кластеризація визнана як один з найефективніших механізмів підвищення конкурентоспроможності, інноваційного потенціалу та зростання місцевих малих і середніх підприємств на засадах галузевої регіональної спеціалізації. Підприємства отримують численні переваги в процесі кластеризації, а тому на неї варто звернути увагу.

Список літератури: 1. Стратегический менеджмент [Под ред. *А.Н. Петрова*]. – СПб.: Питер, 2008. – 496 с.: ил. – (Серия «Учебник для вузов»). 2. Проблеми економіки агропромислового комплексу і формування його кадрового потенціалу: [Кол. Монографія у двох томах. Т.1 / За ред. *П.Т. Саблука, В.Д. Амбросова, Г.С. Мазнева*]. - К.: ІАЕ, 2000, - 732с., с. 85-90. 3. Ринкова трансформація економіки АПК: [Кол. Монографія у чотирьох частинах / За ред. *П.Т. Саблука, В.Д. Амбросова, Г.С. Мазнева*], Ч.1. Соціально-економічні проблеми села. – К.: ІАЕ, 2002, - 571с., с.8-19. 4. *Черняков Б.А.* Опыт США в развитии сельских районов / Б.А. Черняков // Экономика сельскохозяйственных и перерабатывающих предприятий. – 2001. – №11. – с. 5. *Сагачко Ю.М.* Економічна ефективність виробничих об'єднань кластерного типу / Ю.М. Сагачко // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Ринкова трансформація економіки: стан, проблеми, перспективи». У двох томах. Т. 1. – Харків: ХНТУСГ, 2011. – с.163-165